

พฤกษศาสตร์พื้นบ้านกับความมั่นคงด้านอาหารของชุมชนเผ่ามูเซอ บ้านใหม่พัฒนา อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบด้วย 1) เพื่อศึกษาพฤกษศาสตร์พื้นบ้าน และศักยภาพของพื้นที่ป่าที่สนองตอบต่อการพึ่งพิงด้านพืชอาหารป่าและพืชสมุนไพรของชนเผ่ามูเซอ และ 2) เพื่อศึกษาความมั่นคงด้านอาหารของพืชอาหารป่าและพืชสมุนไพร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจแบบทออย่างเร่งด่วน และการสำรวจป่า และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า มีความหลากหลายของพืชอาหารป่าที่ชาวมูเซอบริโภครวม 32 วงศ์ 50 สกุล 58 ชนิด มีพื้นที่เก็บหาพืชอาหารป่าโดยรอบหมู่บ้านประมาณ 17,359 ไร่ โดยแบ่งช่วงเวลากการเก็บหาเป็น 2 ลักษณะ คือ เก็บได้ตลอดปี 36 ชนิด และเก็บได้เฉพาะฤดูกาล 22 ชนิด และมีพืชอาหารป่าอย่างน้อย 15 ชนิด มีสารอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ นอกจากนี้พืชอาหารป่าและพืชสมุนไพรที่ชาวบ้านเก็บหา ยังมีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ประมาณ 3,764 บาท/ครัวเรือน/ปี และประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อพืชอาหารเพื่อบริโภคได้ประมาณ 3,576 บาท/ครัวเรือน/ปี

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางเพื่อการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ไว้ดังนี้ คือ ข้อเสนอแนะต่อชุมชนบ้านใหม่พัฒนา เช่น การวางแผน ระเบียบ และกำหนดหน้าที่ในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เช่น การวางแผนทางการสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และข้อเสนอแนะต่อนักวิจัยที่จะดำเนินการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป เช่น การศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของสรรพคุณทางยาของพืชอาหารป่าและพืชสมุนไพร และข้อควรระวังในการเลือกใช้วิธีการศึกษา เป็นต้น

Ethnobotany and Food Security of Lahu Community were studied at Ban Mai Pattana, Chiang Dao District, Chiang Mai Province. The objectives of the study were 1) to study ethnobotany and potentiality of forest area in response to the dependency on the edible wild plants and medicinal plants of the Lahu communities. 2) to study the food security on edible wild plants and medicinal plants. Rapid Rural Appraisal (RRA) and survey of forest area were employed in data collection. Qualitative description and concerned statistics were employed for data analysis.

It was found that the Lahu community consume 58 species from 50 genus and 32 families of edible wild plants. The gathering area site was 17,359 rais around the village. There are two periods of gathering. In the first period, there are 36 species could be gathered all year. In the second period there are 22 species could be gathered in some specific season. There are at least 15 species of edible wild plants can provide valuable nutrition. Moreover, it was also found that edible wild plants could approximately generate income of 3,764 bahts/family/year. It could also help saving money for buying foods of 3,576 bahts/family/year.

In order to make use of this study, the author suggested that the villagers should develop rules and regulation as well as indicate roles and functions of participating villagers for common natural forest resources protection. Also the recommendation to authorities concerned that the collaborative forest resource management among the people concerned should be developed. And finally, It is also suggested that further study on medical property of edible wild plant and medicinal plants and the selection of method of study should be study further by researchers.

